

FOGLALAT: Magyarország és Szervia (pesti művészeti egyesület és vizgyógyintézet; követszámlási meggyűlések; tabi szerencsétlenség; szerviai hírek, különféle: Fechtig b. példánygazdasága bánágban, brassói hír, Liszt hazánkba B. Badenben, 'a' t.; szerződés Ausztria 's Russzia közt a szulinai hajózás ügyében; ipar- 's fűszerügy; 's a' t.) Amerika (Yukatan tartomány föllázadt; 's a' t.) Spanyolország (Balmaseda harczi Bayonneban; komoly zavargási jósálatok; elegy; 's a' t.) Anglia (Albert hg kormányzóul fog ajánlatni; a kir. párnak új háborgatója akad; lengyel ünnep; 's a' t.) Franciaország (nászviták egy 10 éves lányka kezeért; a' kormány a' nemzetörési nagy lakomát eltöltte; Orleans hgnő ismét viselő; elegy; 's a' t.) Schweitz (az elnök megnyitó beszéde a' szövetségi gyűlésen; 's a' t.) Svédország. Gabonár. Pénzkelet. —

Magyarország, és Szervia.

Ó cs. 's ap. kir. Felsege gr. Zichy Domokos győri kanonokot rosnayai püspökké méltóztatott kegy. kinevezni.

(Követszámlási gyűlések.) N. Károly jul. 21 kén: A' szokatlan nagyszámmal egybegyűlt közgyűlést a' rendes tanácskozási hely szűke miatt a' ref. templomba kir. biztos Torkos k. tan. nyitotta meg, mellynek folytatában a' némelly kihágások 's urbéri szabályozó perekből eredt panaszoknak kir. biztos által történendő megvizsgálását tárgyzó k. kir. parancs olvastatott fel, 's azt a' k. biztos ur a' megye Rendeit egybhangzóra buzdító lelkes beszéddel vezette be. Ezek után a' követ urak végtudósításait olvasván fel a' megye Rendei által megszámláltattak 's miután a' RRdek által tett több nehézséget, melyek inkább a' homályos utasítások kétféle magyarázatából származtak, eloszlaták, feloldoztattak 's hivatalbeli eljárások helybenhagyással a' jegyzőkönyvbe iktatottak. A' közgyűlést megelőzőtt este jul. 20d, pedig Botka Imre volt országgyűlési követ a' gyűlésre megérkezével számosan összegyűlt táblabírák, tisztviselők 's nemességek által éjjeli zenével tisztelteték meg 's néhány lelkes szóval értesítették, miképen tudja a' megye 's közvélemény méltánylani a' haza ügyében küzdő lelkes követnek munkálkodását 's buzgó hű eljárását, mellyet a' tisztelt követ szívesen fogadván, hogy a' nemzethez 's alkotmányhoz hű leendő mindenko' nyilvánította. E' gyűlés folytatában elhatározzák a' megye RRdei hogy a' főispán ur kérségek megfizetését - tartására, mit is mind a' törvényes idő mind némelly hivatalok üressége haladék nélkül kívánnak. Merten f. jul. 19 kén délután 80 ház több épülettel 's két rendbeli szentegyház, pap- 's kántorlakok porrá égtek. A' helybeli kántor t. i. egy varjúra lőtt udvarán 's a' nagy szél fölkapván a' tüzet majd az egész csinos helységet elhamvasztá. Az elégték romjaik közül esengnek jótékony kezek után. — Thúróc 's Szent-Márton július 20 kén: Tárgul a' hazafi keble örömeztetében, midőn korunk feladatai mellett közvetlenül küzdve — a' közszellem lobogóját csak távolabbról is lebegni látja; — de akkor is édes érzés futja belsőjét, ha a' rokon szentüek buzgalmairól értesül. Szent kötelesség tehát hírül adni a' hazának azon nemzeti ünnepet, mellyet Thúróc megye követszámlási gyűlését tartva tegnap ülte meg. Nemcsak a' kebelbeliek számosan gyűltek össze alkotmányos jogok szebbike gyakorlására; de több kül-megyeiek is diszesíték a' kört becses jelenlétükkel. A' követi végső jelentés fölolvastatásán Prónay Gáb. báró 's Justh József urak, a' megyének érdemteljes követei, fényes pályájokról lépve le, lelkesen ömlédezték az iránti forró 's örök hálójokat, hogy a' megye bizodalomát súlyos feladatok közepe, de azon tiszta 's csüggedetlen magyarázóssá vált jelszavak kíséretében „csak a' Hazáért“ megtartani szerencsés volt. Egy köz megelégedést jelentő hanggá olvadt az egyesek érzete össze, azon hanggá, melly nyugodt öntudattal párosulva az igaz hazafinak egvedüli jutalma. Követet ez Rakovszky Adolf főjegyző ur által az egybegyűlt Rendek nevében mondott üdvözlő, háláteljes 's ékes beszéd is. De a' köz megnyugvá az által legkitünőbbben jelentették ki, hogy e' két köz tiszteleté vált honfi által ez alkalommal tartott lelkes beszédek a' késő maradványnak is, a' mi e' megyében első példa, jegyzőkönyvileg átadati rendeltettek. Ismét hevesebb lön az édes érzés folyama, midőn a' tiszta keblü nyilatkozatok valósággal dicő hazafiai tettekkel is valóni tapasztaltattak. Ugyanis Prónay Gáb. báró, a' kor kívánságát már nem elégitő megyei háznak ezélszerűbb elrendezését 's tagítását a' RR. meleg pártfogásába ajánlván futott pályája anyagi jutalmát, t. i. országgyűlési napidijait, rokon buzgalmi társa pedig Justh József 200 pengő forintot e' nemes célra ajánlott meg. A' megyei RR. készségüket a' legszívesebb hála mellett abeli határozatokban tanúsíták, hogy az egyesek 's uradalmak egyenkénti felszólíttatását járásbeli szolgabíráknak meghagyják, a' szükséges rendelkezések megtételét maguknak tartván fel. Végre a' megyei főisp. ő excellenciájának, a' RR. azon élénk kívánsága előterjesztetni rendeltetett, hogy a' tisztújítószéket mielőbb megtartani méltóztassék. Koszorúzá ez örömmünnepet az érdemteljes követek által adott magyar lakoma, mellyen kétszáznál több személy szíves bizodalommal vendégléteit meg. — Miskolczon július 25 diken megnyitván a' főispán - helyettes szónoklatos előadásával a' gyűlést országzszeztel tisztelet Palóczy nk megbízatásáról 's követségi eljárásról számolt 's olly pontos velős rajzban tükrözé elő az országgyűlés folyamatát kezdetétől végeiglen, hogy ki az országgyűlésen nem volt 's óthallá, mindent pontosan tud; öröm-könyvek csillogtak a' szemekben, 's az előadást sokszoros harsány éljen kiáltozás szaggatta meg. Palóczy végezvén remek előadását követtársa Vay Lajos b. férfias szavakkal köszöné meg a' megye bizodalomát, mit a' Rendek tetszéssel 's éljen-kiáltással viszonoztak. Palóczy előadása 1000 példányban kinyomatni 's a' megyebeli nemességek 's szomszéd megyék közt kiosztatni határozatott. — Győrött jul. 6 kán Bezeredy Ignác k. tan. 's első alispán ur elnöksége alatt közgyűlés tartatván, itt is számos nemességtől a' visszatért követek: Szűcs Antal másodalispán 's Takács Sándor főbíró, harsogó éljen kiáltásokkal fogadtattak, kik velős beszédet tartva jelentéseket beadták, mellynek fölolvastá után az elnök a' KK. 's RR. nevében háláját fejezte ki a' követeknek 's egyszersmind jelenté, hogy munkálkodásikkal a' KK. 's RR. teljesen megelégtülvén, mert az alkotott törvények egészen megfelelnek Győr vármegye szellemének 's táplált reményinek 's e' nyilatkozat a' követ uu. polgári jutalmul 's örök emlékül jegyzőkönyvbe iktatni rendeltetett. — Bajorul jul. 13. Közgyűlésünk Rudics Dániel ur másodalispán elnöklete alatt jul. 6 kán nyitattván meg, a' számosan összegyűlt KKokat 's RRket körünkbe visszatért tisztelt követinkkel együtt ékes beszédben üdvözlé a' kedvelt elnök, érintvén, miszerint nagyérdékü legközelebb országgyűlésünk f. évi maj. 13 kán végeztetvén be, bár követink által dicseretes hűséggel szakaszonként tudósítva lettek is a' KK 's RRdek annak folyamáról, a' rendszeres kapcsolatban felolvasandó jelentésből fontosabban értendik mégis egy-

résről az országRendeinek közjóra intézett lelkes szándékát 's lankadhatlan buzgalmat, más részről atyáskodó fejlődünknek hív magyarjaira a' jelen törvényekben árasztott kir. kegyelmét, mert minden honpolgár keble kedves örömtül lelkesül, ha nemzeti nyelvünk törvényesített elsősegeiben annak fölvirágzását, a' váltótörvény szigorú cikkkeiben kereskedésünk 's hitelünk alapját, a' mezei rendőrség üdvös soraiban belső gazdaságunk 's gazdálkodási bátorságunk rég ohajtott kezdetét átfontolja; valamint hálára indit a' jobbgyi legszámosh néposztály iránti azon gondos figyelem, melly által az urbér cikkkeiben fontos javítások tétetvén, a' jobbgyi örökösre nézve az eddigi sokat szerencsétlenítő bizonytalanság örökre elhárított. Végre örvendhet Bács, midőn Urunk, megyénk birtokbeli panaszát, minden más tárgy előtt kegy. kir. válasza által orvoslani, 's Zsiva szigetét mind annyi részével visszakapcsolni méltóztatott. Milly hiven 's utasításuk szerinti pontossággal járultak követink e' nagyfontosságú törvények alkotásához, tudósítunk tanusítandja. Ekkor Odry József első alispán ur volt országgyűlési követünk fontos szavakban említvén a' mult országgyűlés nehézföladatát, kényes vitatárgyait 's még is szerencsés kimenetelű 's üdvös munkálkodását, oda változtatá előterjesztését, miként a' mult országgyűlés nemcsak a' művelt 's szabad Eur. méltánylását hanem minden alkotmányos világrész figyelmét is megnyeré, azzal zárván szavait, hogy a' KK. 's RRdek utasító kívánatokat hív pontossággal teljesítve, sokszor szerencsés vállalkozással a' többség mérlegében sort állani. Ezután Szutsits Károly főügyész ur 's volt másik követ jeles szónoklattal sorozván elő az új törvényeket 's rövid velős vázlatban minden cikkknél érintvén az elhíntet nagyserű elveket 's hatás pontokat, azzal fejezé élesnézetű beszédét, hogy csak a' kormány korszerű nagysága 's a' nemzeti képviselőség bölcs szilárdsága 's így egyesített bizodalom létesithete olly hatalmas törvényeket, mellyek május 13án szentesítve lettek. Mindketten többszöri „éljen“ kiáltással tiszteltetvén, tiszta buzgalom 's pontos hűségök elismerése emlékeül a' KK. 's RR. részéről szíves köszönet a' jegyzőkönyvbe iktatva maradván. Fölolvastatván a' szépszerkezetű 's fontos tartalmu tudósítás rövid kivonatban előadva voltak jövendő törvényezikkek 's azok hasznát árasztó eredményei. Sajnáltuk, hogy ezeket, maiglan sem érkezővén hozzánk, ki nem hirdethetjük. Végeztével a' követi jelentésnek másodalispán ur rövid, jeles beszédében az elnöki széket elfoglaló első alispán urat még egyszer üdvözlölvén 's neki a' megye hiteles pöcsétjét általnyujtván, érzékeny szavakban vett búcsút a' RRdektől 's tisztviselőségtől, kik 14 hónapi elnöksége alatt fáradhatlan buzgalommal tett intézkedéseit lelkes törekvéssel támogatva üdvösen sikerésítették. Fölszólat végre tiszt. főjegyzőnk Nikolett Izidor ur 's szép beszédében ömlengő szónoklattal kiemelvén, miként a' honszeretben alapult életnek meglevén különös gyönyöreit, a' magyar nemzet édes örömmel kérkedhetik a' törvényhozótestet újabb koszorúval, az 1839-40 nagy érdékü törvényezikkekkel, mellyekben mint az emlékező jelenkor remekeiben gazlagitva látja boldogító ősi alkotmányunkat, 's annál diszesb pályabér ez e' törvényeket alkotó nagynevű férfiaknak, minél nehezebb ösvényeken víva korszerű áldozatokkal nyertek diadalt; ám de a' nagyra megbízottak áldozatokban élnek 's felmulják szüklétük határait 's századok omladékin isállva maradnak. Mostkövetin khöz szólva, megüdvözlé azokat, 's visszatértükön örvendezést jelentve érinté, mikint azon dicőség, melly az egész törvényhozó testre a' magasztalt törvények jelességiből haramlik, rájuk is sugárzik! azzal fejezvé szép szavait, hogy midőn az országgyűlésen így fakadt minden bölcsenka repkény koszorúja, ithon szeretve tisztelt főispáni helytartónknak főkormányja mellett lelkes másodalispánunk szelid vezérlete alatt arany egyetértés lengvén ránk, a' közügyek igazságos 's törvényes elintézésiben buzogva mozdított elő az adózó nép jólléte. Ez ünnepély után fölolvastatott a' bajai tüzkárvallottak segedelmezését intéző választ. tudósítása, mellyben legfontosb 's kényesb föladat, a' segedelmi öszveg lehetőlegi arányban intézendő kiosztatása lelkes mély nézetű vitákra nyujtván alkalmat 's a' munkálkodó választmány által java-lott osztálykulcs 's sorozati rendszer, igen csekély módosítással megállapítottat következéské: „Előre bocsátatván, mikint a' kegyes adakozók szándéka természetesen a' szegény gyámoltalanabb kárvalottak fölségellése levén, hogy ezek emberbaráti áldozásuknak legczélszerűbben elégtétessek, első véleménye is az a' választmánynak, mikint a' jótékony segedelmet nyerendők sorából a' középületek birtokosai, minden földesur, papság, vagyonbiztosítottak, tüzkarmentesített 's fizetőses hivatalban levő tisztviselők, kiknek elégett javaikon kívül más fekvő vagyonjuk is találtatik, végre a' töke- 's egész nyugpénzesek, egyszerűen zárassanak ki 's semmi ürügy alatt a' segedelmi pénzből ne részesíthetessenek. Különbön pedig az első osztályba helyzendőknek véli a' választmány azon legszegényebb háztalajdonosokat, kiknek leégett házaikon kívül semmi más vagyonjuk nincsen, úgy azon mesterembereket 's műveseket, kik házaikkal együtt minden mesterségi szerszámikat elvesztették, valamint az elaggott vagy gyermekekkel terhelt kisebb vagyonú özvegyeket, kiknek lakhazok langmartalék lett, továbbá azon kisebb rendű boltos,

kalmárok 's kereskedőket. kiknek házokkal minden vagyonjuk 's árúczik-keik elhamvadtak, végre azon szegényebb szerencsétleneket, kik a tűz által testükben nagyobb sérelmet szenvedvén, nyomorúkká, vakokká, v. bénákká lettek. 2ik osztályba sorzatandóknak véli a választmány azon ház-birtokosokat, kiknek elégett házaikon kívül csekély mintegy száz váltó fr. jövedelmet hozható vagyonjuk maradt, azon mesterembereket 's műveseket, kiknek házokon kívül szerszámjok fele elégett, 's mesterségük folytathatására több pénzbe kerülő szerszámokat kell vásárolniok, úgy azokat is, kiknek házok nem levén, minden házbeli holmijokat 's mesterségi szerszámjokat elveszték, továbbá az ifjabb 's így munkára alkalmas, úgy kevesebb gyermekkel terhelt özvegyeket, valamint az elaggott nem munkálkodható házatlan özvegyeket, végre azon kisebb rendű boltosakat, kalmárokat vagy kereskedőket, kiknek házaikkal együtt árúczikkeik felét a tűz elhamvasztá. 3ik osztályba iktatandóknak véli azokat, kik a mennyire kitudhatandó, a házonkénti koldulás 's kéregetés által nevezeteseb segedelmet nyertek, vagy más kedvezési jótéteményben 's külön küldeményi tetemes adakozásban részesültenek, azon ház tulajdonosokat, kiknek remélhető jövedelmök 100 váltó fton felül 30ig számítható, azon mestereket, műveseket, kiknek házaik ugyan elégett, de mesterségi szerszámjok megmaradván, annak azonnali úzcésével segíthetnek magukon, vagy szerszámjok csekélyebb áron megszerezhető, sőt azokat is, kiknek ugyan házaik elhamvadtak, e szerencsétlenség után azonban kereseti módjok nagyobbult 's jövedelmezve szaporodott, jelesen ács, kőműves, kovács, lakatos, asztalos, üveges, kádár és bodnár mesterek, végre azon házatlan zsellérek 's napszamosakat, kiknek tűz előtt is igen csekély értékű vagyonkájok levén, ezt elvesztették. Az 1ső pontra egyébként megjegyeztetvén, mikint olyanok, kiknek ugyan mindenök elégett, házok azonban olly kedvező fekvésű, hogy tulajdon hitelükre kölcsönt könnyen nyerhetnek, a sorozatból kihagyassanak; továbbá minden pontra nézve figyelmeztetvén, hogy azok, kiknek rombadult házok igen csekély értékű vala, nagyobb nyereséget házok értékénél tetemesb adakozási özvegy begyűlése esetében se kaphassanak, egyenesen kijelentvén, mikép az első rendbeliek háromszor annyiban részesíttessenek, mint a harmad-osztálybeliek, a második osztálybeliek pedig kétszer annyit nyereséget mint a harmad rendbeliek, a segedelmi pénztárhoz eddig befolyt pénztömeg most egészen, jövedőre pedig csak tízezer forint szaporodás után leendő kiosztandó. Sebők tb.

A pesti művészeti egyesület által megvett képeknek és a triesti egyesülettől becsértelt száz darab részvénynek kijátszatása vasárnap aug. 2kán délelőtti 11 órakor a városi nagyobb táncsteremben fog véghez menni. Mire valamennyi részvényes ezennel illőn meghívatik. De ezek által bevezetett egyéb személyeknek is szabad a bejárás. A kijátszatandó képek jegyzéke 's a részvényesek betűsoros névlajstroma is ingyen fognak kiadni tagoknak. Az egyesületi díjlap példányainak kiosztatása Augustus közepén kezdetük meg, miről a tagok annak idejében bővebben fognak értesítettetni. A pesti művészeti egyesület igazg. választmánya.

Pest: Minthogy a Viggyógyintézet teljes kényelmet kíván, hogy az czt szemlélni akarók vágya minél előbb kielégíttessék, a mondott intézet azonnal aug. 1től kezdve nemcsak a betegeknek, hanem mint a fürdő az egészségeseknek is rövidideig, ennek lefolytatásán pedig csupán a betegeknek lesz nyitva.

Somogybui jul. 23kán. Mult jun. 18kán borzasztó szerencsétlenség érte Tab helységet. Egy bérlő zsidónál gondatlanságból kiütött a tűz épen falu közepén, 's a nagy szárazság 's víz szűke is kedvezvén neki, az erősen fuvó nyugati széllel, félóra alatt a falu keleti részén végig futott, 's egy óraig tartott dühösségével megemésztett 58 lakhelyet, az evang. templomot toronyostul, padlásostul, 's minden paplaki épületet, sok gazdasági hajlékot és áruboltokat. Valaminek megmentéséről gondoskodni sem lehet, csak hogy az ember futhatott. A kár kiszámíthatatlan, mivel minden ház és bolt beégett. Azonban a vizsgálatás nem maradt el. Nyomban támadt sok emberileg érző szív, mellyek némi segítséget tüstint nyújtottak. Élelemfélét spénzt a nyomorultak között kiosztottak, 's fát építésre mindjárt örömezt adogattak. Ily kegyes jötevők a helybeli és adánci uraságok, megyesi 's közbirtokosság, régi uradalmi tiszték, kötesei uraságok, a veszprémi zsidóság, 's több szomszéd helység. A tek. és főt. veszprémi káptalan küldött 500 v. fr. Nobel haszonbérlo 50 fr. Spitzer Mátyás izraelita 25 fr. Bresztyánszky Béla tihanyi apát 2 fr. különösen m. Hadik grófné született Festetics Borbála asszonyság eszközésére: özvegy császár és királyné Karolina Auguszta ő felsége 500 v. fr. ő felségének csillagkeresztés hölgyei névszerint: özv. Lazanszky grófné szül. Falkenhain asszonyság 100 v. fr., özv. Hadik Károly grófné szül. Kolowrath Terézia 100 v. fr. özv. Hadik Friderik grófné szül. Fünfkirchen asszonyság 100 v. fr. m. tolnai Festetics Imre gr. kir. tan. 250 v. fr. Ezen magas jötevőknek meglepő kegyelmességük örömkönyveket fakasztott a szegény kárvallottak szeméiből, kik is ezennel a haza oltáránál teszik hálájukat. Tab evang. lelkesze 's a kárvallottak.

(Szerződés Ausztria és Russzia közt a szulnai hajózás ügyében) Sz. pétervári hír szerint a szulnai ágat, és dunatoroklati vesztegházakat illető szerződés Russzia és Ausztria közt már létesült, és Russzia részéről a megerősítés alkalmasint mindjárt megtörténik, mihely a csár Pétervárra visszatér. —

Magyar tudós társaság. Mélt. Kovács Tamás pannonhalmi főapát 's a fűsi nemesszék ör. főispánja, azon ötven és fél aranyat, melly néhai Guzmics Izidor bakonybéli apátnak, „Oedipus“ és „Iphigenia“ fordításaiért, az académia által tiszteletdíjjal rendeltetett, ugyan a magyar tudós társaság pénzalapja nevelésére ajánlotta fel. Győrött, jul. 26. 1840. Dr. Schedel Ferencz titoknok.

KÜLÖNFÉLE Fechtig Ferdinand b. a magyar kir. udv. kamarától több évre kibérelvén a bucsi uradalmat Bánságunkban, Erdély határainál, mellyhez Batta, Czella, Ohaba-szerbászká és Bruznik helységek tartoznak, Maros hajózható folyamtul keresztülözve, példány-gazdaságot szándékozik föllátni e minden tekintetben elhanyaglott vidéken. E célra már több száz holdnyi, farkasoknál egyebet alig termő bozót kíván

irtva, sok moesár célszerű csatornák által kiszáritva, istállók pedig minden marhafaj számára szeltiben építtetnek. Néhány ezer finom juh és több arab mén is érkezett már állatnemesítésül; 50 parasztkanczát évenként ingyen hágat meg a nevezett haszonbérlo. Ha az irtások és moesárszáritások továbbra fognak haladni, rövid idő mulva egy magyar és egy eredeti arab ménesintézet fog létesülni azon vidéken. Az oláhnak hatalmas ébresztési eszközül szolgáland a bérlő vállalkozó szelleme 's reménylhetni, hogy rövid idő mulva az egész földművelés más alakot öltend azon vidéken. — Buziást a magyar kir. helytartóság 8 év óta folyvást annyira szépíteti, hogy nem sokára hazánk leglátogatottabb fürdőhelyei közé fog tartozni e kellemes helység, melly már is számos vendégnek örvendez. — Brassóban jul. 16ikán elhunyt ottani polgár és szijgyártó Friderik az ujlag itt alapított polg. kórháznak végintézetileg 5 ezer, a kath. iskolának 500, és a kath. sz. egyházi orgona kijavítására 400 forintot hagyott váltóban. — Liszt hazánkba jul. 17kén Baden-badenben hallatá magát, miről köv. ir az Allg. Zeit.: Liszt nem közönséges értelműleg vett hangversenyt adott; nem volt zenészkar, nem volt énekes, ki őt kísérte vagy felváltotta volna; ő egyesegyedül állt, még csak kótaforogatóra sem vala szüksége, ki közönséges hangversenyeknél leellenként szokta számolgatni a hallgató éledeletét; ő könyv nélkül játszott, fölnyitá a csodahang világát 's olly lelket varázslott elő a hangszerből, millyennek létrül senkinek sem volt sejtítvénye bár azon billentyűkön lejött már az első remekelő keze, mert az az isméretes Erard-féle zongora volt a Villa Venazet terméből. Liszt játéka igazi zene; megfoghatatlan, 's legfőbb fokra emelt művészi készségét ő magasb czélokra használja, és a remekelő benne csupán a művészek szolgáló lélek. A hallgatók közt volt Thalberg is.

(Upar- 's tözsérügy.) A marhahús fontja Bácsban 11. v. krna. szállítattott. Azarató rész: őszire 13. tavaszira 12. nyomtató rész őszire 12. tavaszira 11. végre kenyér hus és só rész fejében a nyomtató részből száz után 4. pozsonyi mérő rendeltetett. Többnyire az idei termést Bácsra nézve középszerűnek sem mondhatni, mert részint a mindig duló szélveszek, részint a hosszabb szárazság megfoszták serény földészeinket munka hasznuktól, mi piacunkon a gabonát rég nem hallott árba rugtatá, leginkább hiányzandik a bácsi zab. Gabonár Jul. 11én: Tisztabúza 5 ft. 40 kr. 5 ft. 20 kr., 4 ft. Kétszeres 4 ft. 40 kr., 3 ft. 30 kr., 4 ft. 20 kr. Rozs 4 ft. 20 kr. Árpa uj 2 ft. 30 kr. Zab 3 ft. Kukoricza 4 ft. 30 kr. pozs. m.

Szervia. Belgrádi hírek szerint Musa effendi, nagyuri biztos, a szerb mozgalmak békés elintézésire Belgrádba érkezék, miután előbb a létesítendő rendszabályok iránt a viddini basával értekezék. Megérkezte után azonnal Vucics és Petronievics volt tanácsosakkal beszélt 's tüstint gyors hírnököt küldte Kragujeváczba Mihály hgehez, olly meghagyással, hogy azonnal siessen vissza Belgrádba a szultán parancsai meghallására. Belgrádban félnek, hogy azon párt, melly Kragujeváczba vivé Mihály hget. nem fogja őt onnan Belgrádba visszabocsátani. Némelylek szerint azonban első felszólításra tüstint hajlónak nyilatkozott a fiatal hg Belgrádban megjelenésre. A szerb nemzeti gyűlés Kragujeváczban fog tartatni, 's bizonyosnak hiszik, hogy az onnan nem fog Belgrádba költözni. Musa eff. a basával lakik.

Amerika.

Yukatan tartomány föllázadt a mexicói kormány ellen, és még csak Campeche azon hely, hola a kormánypart fen bírja magát tartani, 's azóta tán azt is bevették az elégületlenek. Yukatan, mint Texas ez előtt, az állandó katonaság eltörlését kívánja 's a közönséges katonáskodni tartozást. Az elégületlenek jelszava: isten, szabadság, és szövetség. —

Spanyolország.

(Balmaseda harczi Bayonneban.) Bayonne, jun. fogytán: „Jun. 26ikán hírt vevök, miszerint Balmaseda főcsapata, melly Puentalarra mellett Ebro folyamon áthaladt, a polgárháborut a navarrai tartományokba átjátszhatni reménylén, francia földre lépett 's fegyvereit leraká. Az alkotmányosaktól keményen üldöztetve, végveszélyhez közelítettek a guerillerok. Rettegtető könyörtelenséggel fenyegetőzték fejük fölött a megsemmítés — ekkor megnyitá előttük vendégszerető kapuit Franciaország, és ezektől ismételt e kiáltása harsogott a főnököknek: „Franciaországba! El, Franciaországba! Miután egy éjt, tíz álomtalan nap és útján most először, nyugalomban töltöttek el, st. Jean de-Luzból Bayonneba kísérték őket, hova jun. 27ikén este érkeztek. E spanyolok tekintete, kik sűrű tömegben, de rend nélkül lépdelték, mind férfiak, kik fenytéknek soha nem engedtek, rémületességgel birt. Első tekintetre be dűnt törzsokök gondolék látni, melly épen hadi vállolatra indult. 'S valóban azon időbe vétem magamat visszavarázsolatva, mellyben az arabok közt éltem, 's az öltözet-különség nélkül egészen tökéletes lett volna e családás, mert a tekintet, szín és arczkifejezés egészen ugyanaz, csupán a jellemző, sajátzerű kerek süveg árulá el a spanyolokat. És milly spanyolok voltak ezek: — ki nem emlékszik a valenciai hadak borzasztó tetteire, és a „Hűségü zászloalj“ bűnözönére? Ezen férfiak, kik, mint mondták, nselvért harcoltak, ezek loptak, raboltak, fertőztettek és gyilkoltak. Ragadjátok meg közülök bármellyik kezét — vérrel volt az számtalanszor undokítva. 'S mégis inkább szanakozást mint irtózatot kellene e férfiaknak gerjeszteni. A katonák magok sem tudák, hogy tulajdonkép mit akarnak, hanem csupán tompa biellelemnek engedtek, melly a legrendkívülibb szenvedéseket is példátlan megnyugvással türeté velök. Ki a jogszerűség e bajnokit Bayonneba érkezettük nem látta, nem képzelheti inséges állapotjokat. E naptól barnult, nélkülzésektől és fáradalmaktól 's ámatlanságtól elsoványodott és elgyöngült alakok megpillantása kimondhatlanul fájt a nézőknek. Tekintetük borzasztó, sőt majd

ndorító vala. Hosszu bozontos és ronda hajzat, sűrű összevissza kuszált szakál lépé arcaik nagyobb részét, testök némely helyeit pedig undorító rongyok, némely katonai egyenruha szomorú maradványai. A' tisztek és katonák lábszárai, igen csekély kivétellel, egészen meztelenek voltak; lábaikra pedig rongyokat takargattak, vagy köteleket kötöztek. A' katonák, különösen gyalogok, nagyobb része, köpenyek, kabátok és szőnyegek foszlányos rongymaradványait viselék öltönyül, mik visszarezzentő büzt terjesztének. Számosan kendővel kötözék be fejüket, testükön pedig némi ing nemű rongydarabokat lengetett a' szél, egyébiránt pedig egészen meztelenek voltak. Ennyi férfit csak mintegy 4 asszony s néhány gyermek kísért, kik semmi nyomát nem mutatták a' gyöngülésnek. Mit lehetne illy elszánt harcsoaktul várni, ha illő fékhez szoktattak volna? Ők az éhség kínjait nem érzik, s egyetlen cigarróval napestig beérik, szomjokat pedig undor nélkül enyhítik akármellyik poshadó kerékvágból. Éjjel nappal gyors rohanó léptekkel haladnak, és álom helyett danolva vagdalkoznak az ellenséggel. Szerencsétlenségül ez emberek lelke épen olly érzéketlen mint testeik, mellyek üllön súlyos pöröllyel látszanak kovácsoltatva. Bayonnetól egy órányi távolban az egész csapat megállapodék, és mindenki lehetőségig törekvék magát rongyaival kicsinosgatni. Ezután csapatokra oszolva dob- s trombitászok közt tovább haladtak. 1 órákor mély hallgatásban s büszkén emelt fővel léptettek el a' város falai alatt. Iszonyu néptömeg csődült szemléletökre össze. Mély esönd uralkodék mindkét részről. E' látvány valóban szomorú volt. De a' fő tisztek külseje is épen olly nyomorú, mint a' közembereké. A' gyalogságot a' lovasok követék, kik nem szenvedtek annyit; felkötőseik csak meglehetősen daczoltak az idő vasfogával, de nadrágjaik a' spanyol tövisbokrokra maradoztak el. A' marraci park, hol e' rablók tanyáznak, puskalövésnyire fekszik Bayonnetól; közepében nagy épület áll, melly mindnyájok elfogadására elég tág. Ez épület magos fallal körítve, melly mellett őrcsapatok lépdelnek. A' bayonnei zsibárosok néhány óra alatt minden rongyaikat drága pénzen adták el. Megérkeztek után azonnal gyepre heveredtek a' guerillák, és nyereségvágytól lángoló szemekkel kártyáztak, még pedig koránsem kenyérdarabért, hanem aranyokra. Mások ellenben hajokat nyíraták, és szakálukat heretvárták, vagy mosdottak, míg mások salátát tisztítottak és mindjárt föl is falták a' megtisztítottat. Jobbra egy spanyol állott, botot tartva tüzre; a' bot végén jó darab nyers hus volt, és ebből mindaddig harapdált a' spanyol, míg végre az egész darab elfogyott, ámbár még meg sem melegülhetett tökéletesen. A' legfáradtabbak halomra heveredtek s jőzüm aluttak, mintha soha vizet sem zavartak volna. Voltak, kik cigarrózva táncoltak. Néhány tiszt következőleg világítá föl az utóbbi eseményeket: „Midőn a' királynék Cataloniába utazása elhatározaték, Concha tábornok parancsot kapott Esparterotul Concha vidéke elhagyására és a' királynék kísérésére. Míg Concha e' parancsot követé, Balmaseda kisiklott Betetából és OCastiliát rohaná meg; egész csapatját azonban nem vivé magával, mert Palacios Canetében maradt. Mihelyt Palacios a' fáradatlan Concha üldözésétől magát megszabadulva látá, azonnal az egész tartományon átvonult rablóival, és mindent tüzzel vassal pusztított el. Palacios bücsuja volt ez azon boldogtalan tartománytól. Ezután 4 ezer emberrel Balmasedához törekvék csatlakozni Burgos vidékén. Medinaceli mellett a' királynék kíséretébe ütközvén, azonnal megrohaná azt; de rövid küzdelem után futásra kényszerült, számos halottat és mintegy 1400 foglyot hagyván csataterén. Négy nap mulva csakugyan egyesült Balmasedával s Ebro folyamon át Navarrába rottott. De Concha nem engedé illy könnyeden kisiklani ellenségét, hanem nyomban követé Balmasedát, és Palaciosot. Ez utóbbi Balmaseda három csapatra osztott sergének középcsoportját vezérlé egyenesen Bormidába, mint a' katonák hívék; de csatlakoztak: Palacios elhitévelök, hogy ez utat az alkotmányosak elállották, s hogy Balmaseda egyenesen a' francia határok felé tart. Ezután az egész csoport éjszak felé indult, nyomban zaklatva Concha által, ki folyvást ritkítá golyóival utóhadjokat. Rövid idő mulva külön vált embereitől Palacios, és csupán 100 lovas kíséretében Guipuzcoa belsejébe rohant. Vezérök e' tette nyílt árulás volt, mert az egész löszermennyiséget magával vivé. Egy ezredes tanácsára tehát Franciaország karjaiba veték magokat a' zendülők, és 10 nap alatt 100 órai téren haladtak át, s mégis, ha csak 10—15 perczet késtek volna, mind a' nyomukban ináló alkotmányosak csapási alatt vesztendék éltekük.“ —

(Komoly zavargási jóslatok. Elegy.) Bordeaux, jul. 13án: „Balmaseda Franciaországba léptekor jóslá, miszerint Carlos ügyeért ugyan egyetlen kéz sem fog többé Spanyolországban fegyvert emelni, de azért a' villongás nem szünend meg, mert a' spanyolok annyira megszokták már 30 év alatt a' vad guerilla életet, hogy a' tört és puskát nem olly hamar fogják ekeszarvért fölcsérélni. E' jóslatok már is valósulni látszanak, naponkint újabb hírek érkeznek kirablott gyorskocsikról. S mi fog még majd történni, ha azon 27 ezer rabló visszamegyen Franciaországból? Bosque rettegett guerillafő mintegy száz czinkosával együtt Saragossában leraká fegyverit. — Néhány carlosi tiszt már szolgálatot kért Franciaországban az idegenek sorai közt. — Cabrera, saját vallomása szerint 900 ezer frankot vitt magával aranyban Franciaországba. — Az utóbbi szerencsétlen spanyol háboru összesen 6 évig 9 hónapig és két napig tartott. —

Anglia.

(Albert hg kormányzóul fog ajánlatni.) Miután a' királyné mostani reményteljes, de egyszersmind veszélyes állapotja, nagy és méltó aggályt szül az ország jövődjé tekintetéből azon esetre, ha balála által a' születendő csecsemőre szállna Anglia koronája, tehát rendkívüli ülést tartott a' titkos tanács, mellyzek egy része a' királyné történhető halá-

la esetén az ország kormányzatát egyedül Albert hgre kívánta biztatni a' csecsemő nagy korúságra jutásáig, míg a' másik rész Sussex hget ohajtatá neki segédül adatni. A' királyné természetesen az első rész kívánatát pártolá, és így hihetőleg az fog majl határozattá emeltetni. —

(A' királyi párnak új háborgatója akad. Lengyel ünnep.) Bizonyos idő óta egy férfi voná a' közönség figyelmét magára, ki a' kir. pár kicacsizta és visszatértekor mindig a' palota előtt állongá; elfogatván kiviláglott, hogy német bölelkeskedő, ki egy diák nyelvtudományi munkát akart Albert hgnek ajánlani, mivel egykor iskolai társa volt. A' szerencsétlen bölelkeskedő most a' bedlami philosophusok között ül. — Jul. 10ikén szokottnál nagyobb pompával ment véghez a' szerencsétlen lengyel menekvők gyámolítására évenként adatni szokott ünnepély. Albert és Sussex hgek és Kent hgnő voltak az ünnepély pártfogói.

Franciaország.

(Nászviták egy 10 éves lányka kezeért. Emberiség szép példája.) Coburg hg Spanyolországba utazása nagy zajt támasztott, mivel általános hiszik hogy a' 10 éves kis Izabella kezét szeretné magának biztosítani. D. Francisco infans keservesen panaszkodott e' miatt a' túleriakban, mondván, hogy e' szerint már vég reménye is meghusul és fiainak egyike sem jutand spanyol trón mellé Izabella keze által. Rumigny parancsot kapott kissé a' dolog után tudakozódni, azonban a' kormányzó királynétől azon kurtá és helyes választ kapá, hogy Izabella még csak alig szabadult meg pólyaiból, és így férjül majd utóbb fog gondoskodni. Erre az infans zendítő fölszólítást nyomatott s Spanyolországba küldé. Ez által alkalmasint még inkább elrontá ügyét. Egyébiránt Lajos Fülöp is hegyezi füleit, mert Joinville számára szeretné megkeríteni a' kis királyné kezét. — A' lyoni érsek két segédje kíséretében tisztelgő látogatást tón az ottani első zsidó rabbinál. —

(A' kormány a' nemzetőrségi nagy lakomát eltiltja. Elegy.) Parisban jul. 14ikén, a' Bastille erőszakos elfoglalása évnapiján, 3 ezer nemzetőr ünnepi lakomára szándékozott összegyűlni; de a' rendőrség megtiltá a' vendéglőnek ezernél több vendég elfogadását. E' határozat ellen zajosan kikelt a' párizsi sajtó nagyobb része, mivel a' mostani békes állapotban semmi ok nincs illy törvénytelen tilalmazásra. A' 3 ezer nemzetőr ünnepélyes ovást hirdett a' lapokban a' kormány e' kárhuzatos önkénye ellen. Kormánylapok azzal akarják e' dolgot szépitgetni, hogy annyi ember összegyűlése könnyen rendbomlásra szolgálhatna alkalmul. — Laffarge asszony pörét, férjgyilkolási és gyémántlopási gyanu miatt, már megkezdeék. Laffarge Mária mindent makacsul tagad, ámbár házában csakugyan megtalálták a' kérdéses gyémántokat; a' vádlott azzal menti magát, hogy Léotaud assz. e' gyémántok tulajdonosa, egy régi szerelmese lecsöndesítésre adá kezeibe, mit Léotaud assz. határozottan tagad. A' vádlott ügyvédjei előbb a' férjölési pört kívánák ugyan fölvetetni; de a' brivesi törvényszék ellenkezőt határozta, mivel előbb Léotaud assz. bocsületét illik megmenteni, és aztán azon pörtárgyra térni, melly talán halális ítéletet hozhat a' vádlottra, következképp minden további pörlekedést megakasztana. Brives annyira el van lepetve kíváncsi idegenek által, hogy már szállást is alig kaphatnak a' később érkezők. — Jul. 15kén az ez évi kamraüléseket az elnök berekeszté, és a' követek nagy örömmel lakhelyeikre oszlottak, hol érdemeik szerint megtiszteltetés, vagy pedig macskazene vár rájuk. — Cabrera a' hami erősgbe viteté a' kormány, hol Nix Károly ministerei ültek foglyul. Cabrera külseje olly csekély jelentésű, hogy épen semmi különöst nem jósolhatni belőle.

(Orleans hgo ismét viselős. Elegy.) A' Moniteur hivatalosan jelenté, miszerint Orleans hgnő ismét viselős, és már 3ik hónapjába lépett ez örvendetes állapotjának. — Baudin hajóvezért rögtön megfosztá a' kormány a' Buenosayresbe vitorlázandó hajócsapat vezérségétől. A' hajóhad tisztszéje küldöttség által sajnálatjokat fejezték ki Baudin előtt e' kellemetlen történet miatt, mire Baudin ezt válaszolá: „Köszönöm az Önök baráti érzelmeit. De gondoljak meg uraim, hogy minden helyzetben csupán a' haza ügyét szabad tekintetbe vennünk. Csak a' hazának kell örömmel szolgálni, nem pedig egyes férfiaknak.“ — Cabrera már elutazott a' hami fölegvár felé, hová maga kívánt szállíttatni, nehogy egy helyen, Lilleben, együtt kelljen lennie Balmasedával, kit gyűlöl. A' spanyol szökevények közül számosan beszélék, miszerint Cabrera egy mil. frankot kapott Thiers-től, és e' vesztegetés következtében lépett francia földre. A' Courier français Algirba szeretné küldetni a' spanyol zendülőket, hol csatorna-átadásra és mocsár-száritásra használhatná őket a' kormány. — Azon fiatal törökök, kik neveltetés végett Parisba utaztak, már visszementek Konstantinápolyba, hol hazájok boldogítására fogják szerzett tudományikat fordítani. —

Schweiz.

(Az elnök megnyitó beszéde a' szövetséggyűlésen) Muralt Konrad főpolgármester Zürichben jul. 6kán következővelőstartalmú elnöki beszéddel nyitá meg a' rendes szövetséggyűlést: „Tekintetes, tiszteletre méltó Urak! hív, kedves szövetségtársak, barátok, atyafiak! A' fő szövetségi tanács mult-évi együttléte óta több szövetséges cantonban nyomos jelentőségű események történtek, miket ezen állásommal fogva bíralni hozzám nem tartozhatik; azonban e' jelen ünnepélyes pillanatban azért emlitem meg, mivel kisebb s nagyobb mértékben a' hon esöndét megzavarták, bizalmatlanságot nemzének s veszélylyel fenyegető szenvedélyeket izgatának fel. De hála az isteni Gondviselésnek, melly a' hon fölött kegyelmesen örködék, a' bel esönd s nyugalom mindenütt ismét helyre állott; okom van reményleni, miszerint az többé egy oldalról sem veszélyeztetik, s így csupán azon ohajtás van hátra, hogy azon események böles mérséklettel mindenütt közös jóra alakuljanak. Bármí sokfélekép ítélenek azokról a' különböző állás és szempontok szerint, mind

a' mellett tárgyal szolgálnak mindenkinek komoly vizsgálódásokra. Kormányok, kivált köztársasági kormányok átlátandják, hogy fontos ügyekben a' nép nagy többsége érzelmeivel nyilvános ellenmondásba lépniök sohasem szabad, s még kevésbé akkor, ha illy érzelmek közöseknek ismervék, azoknak homlokegyenest ellenmunkálniök. Legkevésbé sértések pedig a' kormányok, s áldozák-fel emberi bölcsesség' mulékony rendszereinek a' keresztyén vallás és erkölestudomány igazságait, ezen minden statusintézkedés legszilárdabb támaszát, miket a' nép mélyen s komolyan tisztel. Sok status elenyészett, mivel azt hívé, hogy az emberiség ezen legdrágább javait, mint a' status czéljára nézve idegen s közönyös tárgyakat, figyelem nélkül hagyhat. Azonban az ez iránti gondoskodás megtörténhetik, a' nélkül, hogy egyesek lélekisméret-szabadsága legkevésbé is szenvedjen. Kormányok és népek ovakodjanak okot szolgáltatni a' törvényes korlátokon túlrontásra; mert ha e' korlátok egyszer át vannak lépve, vagy lerontva s a' nyilvános esend megháborítva, belőle könnyen felszámíthatlan következmények szülemenek, miken emberi hatalom többé egészen nem uralkodhatik. Ovakodjanak szinte a' boszu-vágytól, melly az ejtett sebek beforrását rendkívül nehezíti, vagy pedig épen lehetleníti. Minden polgári ügy politikai status-egyesület legszebb feladata minden időben s minden körülmény közt az emberek valódi nemesítésében álland. A' serdülő nemzedékek jó nevelésében fogjuk feltalálni mindenkor a' legbizonyosb s legszentebb eszközt e' czél elérhetésére. Minden ember képesítették a' családi, hivatási s nyilvános életben helyét méltólag s becsületesen elfoglalni, akár mint tagja vagy előjárója a' háztartásnak, akár mint hivatásához hű, szorgalmas és ügyes dolgozó, vagy mint jó s közhasznú polgár. Legyen bár millyen azon élet vagy hivatási pálya, mellyet az egyes magának választ, mindeniken egyaránt bizonyul be azon igazság, hogy keresztyén-vallásos érzelem, erkölcsiség és szerénység valódi boldogságra s erényre vezetnek. Minden időben s helyzetben bebizonyuland, hogy az ifjúság jól neveltetése, a' művészetek s tudományok ápoltatása minden statusnak s polgárinak legszebb ékességül s legtartósabb szerencsül szolgálnak. Kormányoknak és népek, hogy a' haza valódi boldog legyen, azon meggyőződést kell táplálniök, hogy valamint physikai természetben a' vesztégállás lehetetlen, szintoly kevésbé szabad annak történni a' szellemi kifejlődésben, az értelmi világban. Igaz, hogy itt sokszor a' legnagyobb emberi bölcseségnek is nehéz a' valódi s tartós-becsüt a' csupán albecsütől megkülönböztetni, mielőtt idő és tapasztalás ítéltek volna. Ennélfogva minden jövőendő nemzedéknek is nehéz feladatul marad: az igazságot a' tévedéstől, az ingadozó s nem ritkán divatnak alávetett teoriákat az örökké jóknak bizonyuló, ha mindjárt sokszor bajosan ismerhető, igazságoktól megkülönböztetni. Kormányoknak és népek — hogy valódi boldog legyen a' haza — ovakodniök kell a' status kisebb s nagyobb erőforrásait kimeríteni szokatlan s nem tettegi kísérletekkel, vagy azokat megakasztani sőt végkép elfojtani tulságos aggodalmaskodással, v. épen minden, korszerű és szükségessé vált, újítás elleni vak szenvedélyből. Ha ezen nézetek és szempontok alaposak a' mi különeműszövetségársi közügyünkre nézve, nemkevésbé alaposak lesznek a' status egyes polgáira s ezek életére s hatására való alkalmaztatásban is. A' nehézségek a' valódi mérték kitudásában rejteznek. Az isteni gondviselés egyetlenegy halandónak sem adott annyi belátást, hogy bármilyen körülmények közt se jobbra se balra egy hajszálnyit ne tévedjen el a' valódi utról. Ugyanazért az emberek egymás kölcsönös megítélésében méltányosabbaknak, kiméltőbbeknek s jobbakaratuaknak kelene lenniök, mintsem gyakran történni szokott; nekik a' helyett, hogy egymást gyűlölik s alacsonyítják, inkább kölcsönösen törekedniök kellene, a' tévelygőket igaz ösvényre visszavezetni. — Ezen igazság, alkalmaztatva az egyetemes házára, ennek társ-részeinek és polgárinak viszonyira egymáshoz, rendkívül nagy jelentőséget nyer. Ha köztársaságnak függetlenségének és szabadságának hatod félszázados, és magához mindig hasonló történeteit nyílt szívvel olvassuk, gyakran leend alkalmunk azon igazságot megismérni, miszerint korunkban, melly a' halálás kora, a' zabolátlan szenvedély, pártviszály, engesztelhetlen gyűlölség, veszélyes közszálatat képezett, melly hatodfélszázados tarsaságunkon is nehéz sebet ejtett: oly rossz ez, mellyet ezután is kerülni kell. De vigasztalásunkra és bátorításunkra hazai történetünk sok becses és követésre méltó példát hagyott, t. i. a' hazafiak mikor legnagyobb visszavonásban éltek is egymással, legott egygyé lettek, s megérték egymást, mihelyt a' hazát veszély fenyegette. A' most élő, és ezután következő ivadék, erősen meg vagyok győződve, annyival inkább követendi a' vizsgálódó atyák példáját, mivel az engesztelődés legtöbnyire úgy történt, hogy benső meggyőződésiről sem egyik, sem másik nem mondott le, azaz mint a' becsület és közjó kívánta. Az atyák illy dicséretes érzelmök és cselekvéseknek okát minden bizonyal a' valódi, igazi hazaszeretethez kell keresni, és azon meggyőződésben, miszerint a' polgárok és megyék jöléte a' tarsaság jölététől függ, miszerint a' tarsaság legkisebb, mint legnagyobb fia iránti jogegyenlőség föltételezi. Késő vénység küszöbén álló életemben több ízben láttam polgártársaim közt illy szerencsés fordulatot, s annak szivemből örültem. Boldognak mondanám a' hazát, százszor boldognak magamat, ha még egyszer az isteni gondviselés azon áldott időt hagyna megérnem, mellyben minden polgár törekvése, minden nemes szenvedély a' haza közös javára, s az általános engesztelődésre leend irányozva. És miért kétkedném én, miért kétkedném mindnyájan, hogy e' szép jövődöt megérjük? Városban és falun, hegyen és völgyön, minden fogyatkozása mellett is, nem örül é hazánk isten áldásának s nem irigylük é sokan boldogságunkat? Annak

fentartatása és öregbülése az értelemül, okosságul, mérsékléstül, szertartástul és a' polgárok nyilvános és magányos erényitül függ.

A' zürichmegyei szabadszellemeű párt folytonos munkássága 10dik évében gondját főleg a' statusra és iskolára fordította. És midőn tetemes fontosságú műve, t. i. egy derék alkotmány, és egy, ha szinte részben minden fogyatkozástul nem ment is, de egészben szerencsésen kidolgozott felsőbb és alsóbb iskolai rendszer, midőn tehát ezen mű, mire azon párt legkitünőbb fiai minden erejüket fordíták, készen volt, és árnyékában új vallásos és társas élet képeződött, a' kormány erőszakos megbuktatása megrengette az épületet, és azóta is többféle sérülést szenvedett. A' szellemi irány, szellemi élénkség volt az, mi az új rendszer ellenségeit végsőre vitte. Kiszendvedhetlen volt ezeknek, hogy a' törvény több legyen, mint a' visszaélés, melly utólsót szemekben az idő szentelte meg; kiálhatlan volt nekik az, hogy a' méltóság többet érjen mint a' pénz, hogy az új rendszer gyors haladást kívánt, mire a' tespedésben elernyed mozonyok nem képesek. Nem ok nélkül nevezik itt az egyházhatóságot „csendes rendnek“ (Stillstand). Az aristokratia, melly pénzért hal, s a' lelkeség, mellynek szentségiben, gögje, uralkodásvágya, és azon nyugtalan szelleme miatt-melly beszédiben mutatkozik-méltán kétkedhetünk, hirtelen egyesült a' pietisták egyik felekezetével, mellyet az előtt utált. Ezen egyesületbe nagyravágyó, ország hivatalra pillogó fiatal emberek állnak; és mindazok, kik tudják, mit akarnak, és azt mi által akarják; a' nép tudatlan részit használják eszközül, s azokat kik gazdasági tekintetben az aristokrata töképezésektől függnek, hogy a' gyűlölt szabadszellemeű pártot nemcsak a' kormányon megbuktassák, hanem magányos életben is üldözzék. A' számolás mult őszkor jól sikerült; de meddig tart, talán hamarabb megtudjuk, mint gondolnók. A' most nálunk uralkodó politikai szövetségésben csak a' pietismus az egyetlen élő elem; a' többi mind holt szokás, vagy hazugság. Ezen vallásos képmutatásnak és pietista álszentségnek az elnyomott szabadszellemeű pártja új vallásos irányt szegez ellenébe, t. i. igazságot a' képmutatásnak, felvilágosulást a' vad rajoskodásnak. A' szellemi haladás és szellemi élet ellenségei ezt csak előmozdíták, mert a' vallásbeli képmutatás visszataszító képe az igaz vallásosság gondolatát sokkal közönségesebbé tette, mint különben történt volna. A' zürichmegyei harcz híhetőleg nem politikai, hanem vallásos mezőn vitatik ki. A' politikában még csak személyekről, és a' fenálló derék alkotmány védelméről van szó. Ezután az egyház korszerű kiképzetése leend napi renden. Így kell érteni a' második lépést, mit Tobler lelkes mult vasárnap tett; ez olly lépés, melly a' hátramenés utját bevágja, és őt a' szabadszellemeű vallásos törekvésnek fejévé teszi, melly a' holtbetű zsarnokoskodása helyibe a' szabad vizsgálódást, és az esetlen, érzés-zsibbasztó isteni tisztollet helyébe — mi merevségben protestantismusunk is szenved — az érzésemelő, és szép idealján nyugvó vallásos szertartást teszi. Toblernek sok ellensége támadt s hivatalátul felfüggeszték. A' szabadszellemeű párt nagy mérséklettséget mutatott, — a' nép hivatlanul összejűlt, Tobler gyűlésbe hitta, és hangos éjjennel fogadta. Tobler kijelenté, hogy ő viszszalépni nem fog, mert lélekismérete tisztának, ártatlannak mondja. A' gyűlést hathatósan intette, hogy minden törvénytelen cselekedettül őrizkedjék, mert az igazságnak a' lélek fegyvere, nem az árulás erőszakossága által kell győzni. Hirzel polgármester szinte hathatós beszédet tartott a' néphez s örömkialtással fogadtatott. Végül a' gyűlés felirást határozott a' nagytanácshoz, mellyben erőtelj ovást tesz a' gondolat- és szólasszabadság minden korlátoztatása ellen és Tobler számára aláírási ivet nyitott.

St. Gallen, jul. 16. A' nagy gyűlés munkálkodásai kívánság szertartástul, a' szabadszellemeű rendszert nem támadák meg; és a' fenyegető hátramenésnek, mellyel az előbbi nagy gyűlésnek vége szakadt, még csak emléke van meg; az ellenszegülés barátai elnémultak és egyesülnek olly sokszor megtámadt szabadszellemeű ellen feleikkel, kik kivitt helyökön esendesen viselik magokat és a' roszerjt jóval fizetnek. A' wallisi és tessini követséget jól fogadák. Wallis rákmódra haladó politikáját a' jőzanabb rész megbuktatta; Tessinben szinte megbukott azon kormány, melly gunya' gyalázata volt egész Schweiznak s a' mostani annyira igyekszik az egésszel egygyé olvadni, mennyire csak olasztul telhetik. Ezen két megye már rendszerint a' szabadszellemeű párttal szavaz a' nagygyűlésben, minek Schweizra jótékony hatása leend. A' gyűlés leginkább az igazgatás dolgait tárgyalja, a' határszéli járandóság katonai tekintetben majd egészen be van végezve. Nehéz politikai kérdés többé nincs, vagy ha lenne, úgy fejtetik meg, hogy surlódásra ne szolgáljon alkalomul.

Svédország.

Stockholm, jul. 10. Tegnapelőtt a' király több fontos választ küldött le az országos RHnek. Ezek közt van az is, miszerint országgyűlés ezután minden harmadik évben tartatik, nem mint ezelőtt, minden ötödikben; itt különbség van téve a' rendkívüli országgyűlés közt, s elő van sorozva, mi oknál fogva leend rendkívüli országgyűlésnek helye. Az országgyűlés, mint eddigelé, három hónapig tart, de ha szükség úgy kívánja, egy hónappal mindig meghosszabbíthatatik, mit a' király sohasem vonogathat. A' harmadik kir. leirat a' nép-csoportozást illeti.

Gatonazár: Pest, jul. 28kán: Tiszta buza: 225, 210, 195; — Kétszeres 170, 160, —; — Rozs 135, 130, 126; — Arpa 114, 110, 100; — Zab 97, 94, 90, —; Köles —, —, —; Köles kása —, —, —; Kukoricza 150, 140, —; — pesti m. v. garas.

Pénzkelet: Bécsben jul. 25kén: 5petes statuskötelezvény: 109¹/₁₆; 3petes: 38; 1834ki kölesön: 739; 1839ki: 333¹⁵/₁₆; Eszterházy-sorsjegy: 45; Cs. k. arany-agio: 3.